

Яцюк Владислав,
Студент 1 СТН курсу спеціальності «Фінанси,
банківська справа та страхування»
Науковий керівник: **Зеленський А.В.,**
к.е.н., асистент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський

ОСОБЛИВОСТІ ЕВОЛЮЦІЇ АНТИІНФЛЯЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

Після здобуття Україною незалежності надзвичайно зростає й актуальність вивчення проблем, пов'язаних з валютою та фінансово-кредитною системою. Адже міцність фінансово-кредитної системи країни визначає її економічну незалежність. Україна має платіжний засіб (грошову одиницю) - українську гривню. Існують і інші види валюти. Режим функціонування всіх видів валюти в країні є також потужним фактором її подальшого соціально-економічного розвитку. Ось чому питання валюти є завжди в полі зору провідних економістів нашої держави. Період 1992-1994 р. характеризується надзвичайно високим рівнем інфляції, навальним зростанням цін, послабленням контролю за фінансово-господарською діяльністю підприємств. За даними Світового банку, рівень інфляції в Україні в другій половині 1993 р. був найвищим у світі в мирний час.

Інфляція – (від лат. Inflatio – надуття) – знецінення грошей, зниження їх купівельної спроможності [2, с. 86]. Для інфляції характерні наступні ознаки:

- зростання цін (роздрібних, гуртових, закупівельних і т.д.);
- перевищення платіжного попиту над пропозицією внаслідок випереджаючого зростання доходів населення і підприємств надвипуском товарів;
- товарний дефіцит;

Якщо в 1992 р. її рівень зріс у 21 раз, то за 1993 р. - у 103 рази. І хоча в 1994 р. рівень інфляції дещо знизився, однак сталося це не в результаті проведення комплексних реформ і якісних змін у системі державних фінансів та запровадження цінової лібералізації, а через відстрочення бюджетних виплат і небувале зростання заборгованості бюджету.

До листопада 1995 року рівень цін порівняно з груднем 1990 року зріс в Україні у 37 тисяч разів. Водночас з зростанням цін відбувалося падіння валютного (доларового) курсу українського карбованця [1, с. 53]. Втративши контроль за емісією грошей, за рухом видатків та цін, грошового обігу і кредитних ресурсів, український уряд тоді так і не знайшов надійних регулюючих механізмів для активного впливу на інфляційні процеси та погашення їх негативного впливу на економічне і соціальне становище в країні.

Цінова та інфляційна спіраль, яка стала розкручуватися з початку 1993 р., у другому півріччі знову пішла вгору. До кінця 1993 р., коли інфляційна спіраль розкрутилася до найвищої фази, банки змушені були додатково випустити в обіг величезну масу грошей. Це автоматично викликало черговий стрибок цін. Девальвація карбованця набула катастрофічного характеру. В листопаді уряд адміністративно запровадив його фіксований курс, що підхльоснуло активність тіньового валютного ринку. Тому в 1992-1994 р. в Україні проводилася помилкова економічна політика, що фактично мала не антиінфляційний, а про інфляційний вплив на економічну систему країни [4].

Дилема, що постала перед українським урядом, полягала в тому, яким чином, скорочуючи темпи інфляції, не посилити стагнації виробництва. Але вона не була вирішена належним чином. Відновити економіку за умов надмірних податків, які пригнічують виробництво, звужують базу оподаткування і примушують платників приховувати свої доходи, неможливо.

Через недосконалість нашої податкової системи спад валового продукту в Україні й за 1996 рік склав біля 10%, а у галузях машинобудування й легкої промисловості досягає 20%. Як міра, що має запобігти необумовленому зростанню заробітної плати на підприємствах, Кабінетом Міністрів у 1993 році

було прийнято постанову про порядок визначення сум, що вносяться до бюджету в зв'язку з перевищенням фонду споживання. Тобто зростання зарплати може відбуватися тільки у межах індекса місячної інфляції.

Для того щоб зупинити зростання цін в Україні свого часу використовувались такі довгострокові та короткострокові заходи:

➤ Ревальвація гривні. Підвищення вартості національної валюти зробить імпортні товари для українців дешевшими, загальні темпи зростання цін сповільняться;

➤ Обмеження споживання. Держава різними методами обмежує обсяги споживчого кредитування і знижує темпи зростання доходів населення: урізає соціальні виплати, підвищує податки;

➤ Скасування імпортного мита на продукти харчування (зокрема, молоко і м'ясо);

➤ Продовольчі інтервенції. Створення повноцінного держрезерву. Зі зростанням цін або появою дефіциту того чи іншого продукту на ринку Держрезерв продає частину запасів, знижуючи у такий спосіб ринкову ціну [3].

Отже, завдання подальшого реформування економіки, що стоять перед Україною, можуть бути вирішені тільки за умов реалізації послідовної політики фінансової стабілізації, та відновлення накопичень населення. Без цього забезпечити стійке економічне зростання на базі відродження інвестиційної активності й поступовий підйом життєвого рівня є неможливим.

Список використаних джерел

1. Кириленко В.В. Економіка : навчальний посібник. Тернопіль: Економічна думка, 2002. 193 с.

2. Михайловська І.М. Гроші і кредит: практикум. Київ: Вища освіта в Україні, 2006.

3. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://index.minfin.com.ua/index/infl/>

4. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://ebooktime.net/book_glava_8_2.1